

ΜΙΚΡΗ ΠΥΞΙΔΑ compasito

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

HFC
"Hope
For
Children"

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

Επίτροπος Προστασίας
των Δικαιωμάτων
του Παιδιού

11. Ειρήνη

Μια κουλτούρα που προωθεί την ειρήνη θα επιτευχθεί όταν οι πολίτες του κόσμου κατανοήσουν τα παγκόσμια προβλήματα, όταν θα έχουν τις ικανότητες να επιλύσουν τις συγκρούσεις και όταν αγωνιστούν για τη δικαιοσύνη χωρίς βία, όταν ζουν σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δικαιοσύνης, όταν εκτιμήσουν την πολιτισμική διαφορετικότητα, σέβονται τη Γη και ο ένας τον άλλο. Τέτοια γνώση μπορεί να αποκτηθεί με τη συστηματική εκπαίδευση για την ειρήνη.

Έκκληση της Χάγης για Εκστρατεία Παγκόσμιας Ειρήνης για την Εκπαίδευση για θέματα για την Ειρήνη

Η δημιουργία μιας κουλτούρας ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι μια προϋπόθεση για την επίτευξη ενός καθεστώτος ειρήνης. Ο πόλεμος και η βία οδηγούν αναπόφευκτα στη στέρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και η βιώσιμη, διαρκής ειρήνη και ασφάλεια μπορούν να αποκτηθούν μόνο όταν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα απολαμβάνονται.

Η Ευρώπη του εικοστού πρώτου αιώνα μπορεί να είναι σχετικά απελευθερωμένη από πολέμους, αλλά δεν είναι απελευθερωμένη από συγκρούσεις που επηρεάζουν άμεσα τα παιδιά. Οι ένοπλες συγκρούσεις απειλούν μερικές περιφέρειες των Βαλκανίων και της περιοχής του Καυκάσου. Επειδή ο κόσμος είναι αλληλένδετος, οι ένοπλες συγκρούσεις σε μακρινούς τόπους, όπως το Αφγανιστάν ή το Ιράκ, επηρεάζουν τόπους της Ευρώπης όπως τη Μαδρίτη και το Λονδίνο. Οι μη-στρατιωτικές απειλές για την ειρήνη και την ασφάλεια επίσης αυξάνονται: η ξηρασία, οι ασθένειες, η φτώχεια, η πείνα, ο ρατσισμός και η μισαλλοδοξία είναι όλα πηγές και συνέπειες συγκρούσεων.

Σε απόλυτους όρους, ο εικοστός αιώνας ήταν η πιο βίαιη περίοδος στην ιστορία, με περισσότερους θανάτους από όλους τους προηγούμενους αιώνες μαζί. Μερικές συγκρούσεις όπως ο Πρώτος και ο Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος ενέπλεξαν ολόκληρο τον πλανήτη και άφησαν μεγάλο μέρος της Ευρώπης σε συντρίμια. Άλλες ήταν περιφερειακές συγκρούσεις (π.χ. εσωτερικές συγκρούσεις στην Ισπανία, στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στην Ιρλανδία). Στην Ευρώπη, ο εικοστός αιώνας έφτασε στο τέλος του με πολέμους στην πρώην Γιουγκοσλαβία και στον Καύκασο.

Στον όλο και πιο υψηλής τεχνολογίας, παγκοσμιοποιημένο κόσμο μας, η φύση της σύγκρουσης έχει αλλάξει δραστικά, αλλά ακόμη υπάρχουν πάρα πολλοί θάνατοι άμεσα στους πολίτες, περιλαμβανομένων και παιδιών. Οι περισσότεροι πρόσφυγες του κόσμου είναι παιδιά, πολλά από αυτά διαφεύγουν από τις ένοπλες συγκρούσεις στις πατρίδες τους. Περαιτέρω, τουλάχιστον μισό εκατομμύριο κορίτσια και αγόρια κάτω των 18 ετών, έχουν τύχει εκμετάλλευσης ως συμμετέχοντες σε πολέμους παγκοσμίως, είτε πολεμώντας, τοποθετώντας νάρκες ή εκρηκτικά, ή παρέχοντας υπηρεσίες υποστήριξης. Η επίδραση του πολέμου στα παιδιά είναι καταστρεπτική και ολοκληρωτική, καθώς τραυματίζει τα σώματα και το πνεύμα τους και καταστρέφει τις οικογένειες και τις κοινότητές τους.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ;

Η ανθρώπινη ασφάλεια είναι μια σχετικά καινούρια έννοια που αναγνωρίζει την αμοιβαία σχέση μεταξύ της βίας και της στέρησης όλων των ειδών. Αφορά την προστασία των ατόμων και των κοινοτήτων, τόσο από την άμεση απειλή και σωματική βία, όσο και τις έμμεσες απειλές, οι οποίες είναι το αποτέλεσμα της φτώχειας και άλλων μορφών κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών ανισοτήτων, όπως και των φυσικών καταστροφών και των ασθενειών. Μια χώρα μπορεί να μη βρίσκεται υπό απειλή ή εξωτερική επίθεση ή εσωτερική διαταραχή, αλλά μπορεί να είναι ακόμη ανασφαλής αν, για παράδειγμα, δεν έχει την ικανότητα να διατηρήσει το κράτος δικαίου, αν μεγάλος αριθμός

πληθυσμού μετατοπίζεται λόγω της πείνας ή αποδεκατίζεται από τις ασθένειες ή αν οι άνθρωποι της στερούνται τις βασικές ανάγκες για επιβίωση.

Η ανθρώπινη ασφάλεια επεκτείνει τα ανθρώπινα δικαιώματα επειδή αντιμετωπίζει καταστάσεις που απειλούν σοβαρά τα ανθρώπινα δικαιώματα και στηρίζει την ανάπτυξη συστημάτων, που να δίνουν στους ανθρώπους τους θεμέλιους λίθους για την επιβίωση, την αξιοπρέπεια και τις ουσιαστικές ελευθερίες τους: την ελευθερία από την ανάγκη, την ελευθερία από το φόβο και την ελευθερία να αναλάβουν δράση για λογαριασμό τους. Χρησιμοποιεί δυο γενικές στρατηγικές για να το πετύχει: την προστασία και την ενδυνάμωση. Η προστασία δίνει ασπίδα στους ανθρώπους από τους άμεσους κινδύνους, αλλά επιδιώκει επίσης να αναπτύξει πρότυπα, διαδικασίες και οργανισμούς που να διατηρούν την ασφάλεια. Η ενδυνάμωση επιτρέπει στους ανθρώπους να αναπτύξουν τη δυναμική τους και να γίνουν πιο ολοκληρωμένοι συμμετέχοντες στη λήψη αποφάσεων. Η προστασία και η ενδυνάμωση είναι αμοιβαία ενισχυτικές, και απαιτούνται και οι δύο για τις περισσότερες περιπτώσεις.

Το 2003, μια ειδική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ανθρώπινη Ασφάλεια έκδωσε το Human Security Now, μια έκθεση που περιγράφει τους σημαντικότερους τομείς ανησυχίας για την καθιέρωση και τη διατήρηση της ανθρώπινης ασφάλειας:

- Η προστασία των ανθρώπων σε βίαιη διαμάχη, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης όπλων
- Η προστασία και η ενδυνάμωση των ανθρώπων που διακινούνται, τόσο αυτοί που μεταναστεύουν για να βελτιώσουν τη ζωή τους, όσο και εκείνοι που αναγκάζονται να δραπέτεύσουν για να προστατεύσουν τους εαυτούς τους από τις συγκρούσεις ή τις σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Η προστασία και η ενδυνάμωση των ατόμων σε μεταπολεμικές καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της σύνθετης ανακατασκευής των κοινωνιών που έχουν καταστραφεί από τον πόλεμο
- Η προώθηση της οικονομικής ασφάλειας, παρέχοντας ελάχιστα πρότυπα διαβίωσης παντού και επιτρέποντας στους ανθρώπους να ξεπερνούν τη φτώχεια
- Η προώθηση παγκόσμιας πρόσβασης σε βασική υγειονομική περίθαλψη, ιδιαίτερα αντιμετωπίζοντας πανδημίες, ασθένειες και απειλές που βασίζονται στη φτώχεια και προβλήματα υγείας που πηγάζουν από τη βία
- Η ενδυνάμωση όλων των ανθρώπων με οικουμενική, βασική εκπαίδευση
- Η αποσαφήνιση της ανάγκης για μια παγκόσμια, ανθρώπινη ταυτότητα, εφόσον υπάρχει σεβασμός για την ελευθερία των ατόμων να έχουν διαφορετικές ταυτότητες και διασφαλίσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιοι παράγοντες απειλούν την ασφάλεια της κοινότητάς σας; Πώς αποσταθεροποιούν την κοινωνία; Πώς επηρεάζει τα παιδιά με τα οποία εργάζεσαι αυτή η έλλειψη ασφάλειας;

Η ΕΙΡΗΝΗ ΩΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

Η ειρήνη δεν είναι απλώς η απουσία συγκρούσεων και βίας, ωστόσο: είναι ένας τρόπος για να ζούμε μαζί, έτσι ώστε όλα τα μέλη της κοινωνίας να μπορούν να πετύχουν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους. Παρόλο που δεν είναι επίσημα κωδικοποιημένη ως ανθρώπινο δικαίωμα, η ειρήνη αναγνωρίζεται ως ένα σημαντικό στοιχείο για την πραγματοποίηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ανήκει στην τρίτη γενιά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή των λεγόμενων δικαιωμάτων αλληλεγγύης. Αυτά είναι τα δικαιώματα που επηρεάζουν ολόκληρες κοινωνίες ή ομάδες ατόμων, όπως το δικαίωμα σε ένα υγιές περιβάλλον, στην αειφόρο ανάπτυξη, στην επικοινωνία ή στην κοινή κληρονομία της ανθρωπότητας. Η ειρήνη είναι, επίσης, ένα προϊόν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: όσο περισσότερο μια κοινωνία προωθεί, προστατεύει και εκπληρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα των ανθρώπων, τόσες περισσότερες είναι η πιθανότητες για τον περιορισμό της βίας και την ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων.

Ακολουθώντας τα βήματα της UNESCO, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1999, υιοθέτησε τη Διακήρυξη για έναν Πολιτισμό Ειρήνης. Αναγνωρίζει ότι τα μέλη της κοινότητας είναι υπεύθυνα για την προώθηση μιας ειρηνικής κουλτούρας, περιλαμβανομένων των γονέων, των καθηγητών, των πολιτικών, των δημοσιογράφων, των θρησκευτικών ομάδων, των διανοουμένων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, όσων ασχολούνται με επιστημονικές, φιλοσοφικές δημιουργικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, τους κοινωνικούς λειτουργούς, τους διευθυντές σε διάφορα επίπεδα και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑ-ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ο διάλογος μεταξύ των πολιτισμών, ο πιο παλαιός και ο πιο θεμελιώδης τρόπος δημοκρατικού διαλόγου, είναι ένα αντίδοτο για την απόρριψη και τη βία. Ο στόχος του είναι να μας επιτρέψει να ζούμε ειρηνικά και εποικοδομητικά μεταξύ μας σε ένα πολυπολιτισμικό κόσμο, να αναπτύξουμε μια αίσθηση κοινότητας και το αίσθημα του ανήκειν.

Διαπολιτισμικός διάλογος και το Συμβούλιο της Ευρώπης:
www.coe.int/t/dg4/intercultural/default_en.asp

Η αυξανόμενη μετανάστευση, τα αποτελέσματα της παγκοσμιοποίησης και της εξέλιξης των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας έχουν δώσει στους ανθρώπους του σήμερα μεγαλύτερη ευκολία κίνησης. Ως αποτέλεσμα, η πολιτισμική διαφορετικότητα έχει γίνει το κύριο χαρακτηριστικό της κάθε χώρας στην Ευρώπη. Καθώς αυτή η διαφορετικότητα είναι ένα πλούσιο στοιχείο για τις κοινωνίες μας, εισάγει επίσης νέες κοινωνικές και πολιτικές προκλήσεις. Καθώς τα ερωτήματα για την ταυτότητα γίνονται πιο κρίσιμα, «τα στερεότυπα, ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, η μισαλλοδοξία, οι διακρίσεις και η βία μπορούν να απειλήσουν την ειρήνη και τη δομή των εθνικών και τοπικών κοινοτήτων».¹ Οι αρνητικές συνέπειες τέτοιων φαινομένων κυμαίνονται από τον κοινωνικό αποκλεισμό στις κοινότητες μέχρι τις διεθνείς συγκρούσεις.

Ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι ένα ζωτικό εργαλείο για την αντιμετώπιση αυτών των εξελίξεων, για να μάθουμε να ζούμε μαζί και να αναπτύξουμε μια αίσθηση της κοινότητας και του ανήκειν. «Ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι μια ανοιχτή και σεβαστή ανταλλαγή απόψεων, μεταξύ των ατόμων και των ομάδων που ανήκουν σε διαφορετικές κουλτούρες, που οδηγεί σε μια βαθύτερη κατανόηση της αντίληψης του υπόλοιπου κόσμου.»² Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναγνωριστεί ο ρόλος των θρησκευτικών κοινοτήτων, στη διαδικασία ανάπτυξης της ταυτότητας και να υποκινηθεί ο δια-θρησκευτικός διάλογος για να ξεπεραστούν τα στερεότυπα οι διακρίσεις που συμβαίνουν σε κάθε επίπεδο της κοινωνίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: *Υπάρχουν διαφορετικές θρησκευτικές ομάδες στην κοινότητά σας που να επηρεάζουν το πώς ζουν οι άνθρωποι μαζί; Μήπως οι συγκρούσεις που πηγάζουν από τις θρησκευτικές διαφορές επηρεάζουν τα παιδιά με τα οποία εργάζεστε;*

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΡΗΝΗΣ

Σήμερα, η εκπαίδευση για τα θέματα ειρήνης αντιμετωπίζει τον ευρύτερο στόχο για τη δημιουργία μιας κουλτούρας που προωθεί την ειρήνη, ενώ αρχικά ήταν επικεντρωμένη στην εξάλειψη της πιθανότητας του παγκόσμιου αφανισμού μέσω του πυρηνικού πολέμου. Επιδιώκει να κατανοήσει και να εξαλείψει τις αιτίες για τις συγκρούσεις, όπως τη φτώχεια και όλες τις μορφές διακρίσεων, καθώς και να διδάξει τις δεξιότητες για τη διαχείριση των συγκρούσεων. Η ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων δεν είναι έμφυτη ανθρώπινη ποιότητα, αλλά μια δεξιότητα, που πρέπει να μαθαίνεται και να εξασκείται από την παιδική ηλικία. Όπως παρατήρησε ο Mahatma Gandhi, «Αν θα φέρουμε ειρήνη στον κόσμο, πρέπει να ξεκινήσουμε από τα παιδιά.»³

...η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να κατευθύνεται προς...την προετοιμασία του παιδιού για μια υπεύθυνη ζωή σε μια ελεύθερη κοινωνία, σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανεκτικότητας, ισότητας των φύλων και φιλίας ανάμεσα σε όλους τους ανθρώπους, τις εθνικές και θρησκευτικές ομάδες και των ατόμων ιθαγενούς καταγωγής.

Άρθρο 29.δ της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Τυπικά ένα παιδί βιώνει συγκρούσεις με τα άλλα παιδιά, τους γονείς, τους καθηγητές και άλλους ενήλικες. Η σύγκρουση δεν είναι εγγενώς αρνητική ή καταστροφική: συνήθως μπορεί να ελαχιστοποιείται και να επιλύεται. Σε αντίθεση, η βία, η επιθετική χρήση δύναμης ή η καταχρηστική άσκηση εξουσίας, πάντα οδηγεί στον τραυματισμό και την καταστροφή. Γι' αυτό το λόγο η κοινωνία έχει αναπτύξει πολλούς τρόπους για το χειρισμό των συγκρούσεων με τη χρήση μη βίαιων μεθόδων, όπως η διαπραγμάτευση και άλλες προσεγγίσεις συνεργασίας που οδηγούν στην αμοιβαία ωφέλιμη συμφωνία (καταστάσεις 'όλοι κερδίζουν') και συμβιβασμούς. Η μάθηση για το χειρι-

σμό της σύγκρουσης και την αποφυγή της βίας, είναι μια σημαντική παράμετρος κοινωνικοποίησης για το παιδί.

ΕΡΩΤΗΣΗ: *Πώς αντιδρούν συνήθως στις συγκρούσεις τα παιδιά με τα οποία εργάζεσαι; Μήπως υπάρχουν τρόποι να τα βοηθήσεις να μάθουν πώς να διαχειρίζονται και να επιλύουν τις συγκρούσεις καλύτερα;*

Η εκπαίδευση για θέματα ειρήνης διδάσκει τη γνώση, τις δεξιότητες, τις συμπεριφορές και τις αξίες που χρειάζονται για να επέλθει αλλαγή στη συμπεριφορά, η οποία θα επιτρέψει στα παιδιά, τη νεολαία και τους ενήλικες να καταπολεμήσουν τη σύγκρουση και τη βία, τόσο την εμφανή, όσο και τη διαρθρωτική, να επιλύουν τις συγκρούσεις ειρηνικά, και να δημιουργούν τις συνθήκες που ευνοούν την ειρήνη, είτε σε διαπροσωπικό επίπεδο, μεταξύ της ομάδας, είτε σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο. Η εκπαίδευση για θέματα ειρήνης βελτιώνει την αυτοπεποίθηση των παιδιών, αναπτύσσει τις δεξιότητές τους να λύνουν προβλήματα και να αποφεύγουν ανασφαλείς συμπεριφορές.

Ανάμεσα στους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, η UNICEF, και συγκεκριμένα η UNESCO, προωθούν την εκπαίδευση για θέματα ειρήνης. Η Unicef περιγράφει την εκπαίδευση για θέματα ειρήνης, ως μάθηση και άλλες εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες που:

- Λειτουργούν ως 'ζώνες ειρήνης', όπου τα παιδιά είναι ασφαλή από τη βίαιη σύγκρουση
- Υποστηρίζουν τα βασικά δικαιώματα των παιδιών, όπως περιγράφονται στη ΣΔΠ
- Αναπτύσσουν ένα περιβάλλον που βασίζεται στην ειρηνική συμπεριφορά και τη συμπεριφορά σεβασμού ανάμεσα σε όλα τα μέλη της κοινότητας που μαθαίνουν
- Παρουσιάζουν τις αρχές της ισότητας και της απουσίας διακρίσεων για διοικητικές πολιτικές και πρακτικές
- Βασίζονται στην εκπαίδευση δημιουργίας ειρήνης που υπάρχει στην κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων και των μέσων για το χειρισμό συγκρούσεων που είναι αποτελεσματικά, μη βίαια, και ριζωμένα στην τοπική κουλτούρα
- Χειρίζονται τις συγκρούσεις με τρόπους που σέβονται τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια όλων όσων εμπλέκονται
- Ενσωματώνει θέματα για την ειρήνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την κοινωνική δικαιοσύνη καθώς και για θέματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος, διαμέσου της διδασκαλίας ύλης οποτεδήποτε είναι δυνατό
- Παρέχουν ένα φόρουμ για την σαφή συζήτηση των αξιών της ειρήνης και της κοινωνικής δικαιοσύνης
- Χρησιμοποιούν διδακτικές και μαθησιακές μεθόδους, που τονίζουν τη συμμετοχή, την επίλυση προβλημάτων και το σεβασμό για τις διαφορές
- Επιτρέπουν στα παιδιά να συμβάλουν πρακτικά στην επικράτηση της ειρήνης, στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπως και στην ευρύτερη κοινωνία
- Δημιουργούν ευκαιρίες για το συνεχή προβληματισμό και την επαγγελματική ανάπτυξη όλων των εκπαιδευτικών, σε σχέση με τα θέματα της ειρήνης, της δικαιοσύνης και των δικαιωμάτων⁴

Πολλή από τη δουλειά της UNESCO επικεντρώνεται στην εκπαίδευση για θέματα ειρήνης, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Από τις αρχές του 1990, η UNESCO έχει εξελίξει την έννοια της εκπαίδευσης για μια 'κουλτούρα που προωθεί την ειρήνη' μαζί με το στόχο να 'δημιουργήσει ένα νέο όραμα για την ειρήνη, αναπτύσσοντας μια ειρηνική κουλτούρα, που να βασίζεται στις παγκόσμιες αξίες του σεβασμού για τη ζωή, την ελευθερία, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη, την ανεκτικότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ισότητα μεταξύ γυναικών και αντρών» όπως και να προωθήσει την εκπαίδευση και την έρευνα γι' αυτό το όραμα»⁵

Η εκπαίδευση για θέματα ειρήνης είναι ένα σημαντικό μέρος των διαφορετικών εκπαιδευτικών τομέων, που προωθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και την κουλτούρα ειρήνης και δημοκρατίας. Βλέπε ΚΕΦΑΛΑΙΟ II, σ. 29.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Το Προοίμιο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ΕΣΑΔ) επιβεβαιώνει τη σημαντική σχέση μεταξύ της ειρήνης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δηλώνοντας ότι οι θεμελιώδεις ελευθερίες είναι

...η βάση για τη δικαιοσύνη και την ειρήνη στον κόσμο και διατηρούνται καλύτερα από τη μια, με μια αποτελεσματική πολιτική δημοκρατία και από την άλλη, με μια κοινή κατανόηση και παρακολούθηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πάνω στα οποία βασίζονται.

Το Άρθρο 5 της ΕΣΑΔ εγγυάται την ασφάλεια ενός ατόμου, ιδιαίτερα ενάντια στην παρεμβολή από το κράτος, με τη μορφή της σύλληψης και της φυλάκισης.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αναπτύξει διάφορες δραστηριότητες για να προωθήσει την ανεκτικότητα, την ειρήνη και την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα, την εκπαίδευση για τη δημοκρατική αγωγή του πολίτη, του διαπολιτισμικού και του διαθρησκευτικού διαλόγου. Το 2007, το Συμβούλιο της Ευρώπης εξέδωσε το «White Paper on Intercultural Dialogue», μια συνεκτική πολιτική για την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου στην Ευρώπη και μεταξύ της Ευρώπης και των γειτονικών περιοχών.

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ

Τα Ηνωμένα Έθνη ιδρύθηκαν το 1945 για να «σώσουν τις επόμενες γενεές από τη μάστιγα του πολέμου», «να επαναβεβαιώσουν την πίστη στην ..αξιοπρέπεια και την αξία του ατόμου ή του ανθρώπου [και] στα ίσα δικαιώματα μεταξύ των αντρών και των γυναικών», «να καθιερώσουν συνθήκες κάτω από τις οποίες η δικαιοσύνη και ο σεβασμός για τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις συνθήκες και τις άλλες πηγές του διεθνούς δικαίου να μπορούν να διατηρούνται», και «να προωθήσουν την κοινωνική πρόοδο και τα καλύτερα βιοτικά επίπεδα με μεγαλύτερη ελευθερία...»⁶

Η εκπαίδευση για θέματα ειρήνης έχει αναπτυχθεί ως μέσο για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι. Είναι η εκπαίδευση που αντανάκλαται στο Άρθρο 25 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το οποίο περιλαμβάνει όχι μόνο το δικαίωμα στην εκπαίδευση, αλλά συγκεκριμενοποιεί σε μια εκπαίδευση «που έχει στόχο την πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και την ενίσχυση του σεβασμού για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες». Προωθεί «την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη, τις φυλετικές και τις θρησκευτικές ομάδες» και επεκτείνει «τις δραστηριότητες των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης».

Τα Άρθρα 38 και 39 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού αφορούν στα δικαιώματα των παιδιών σε συνθήκες ένοπλων συγκρούσεων. Το Άρθρο 38 καλεί για «όλα τα εφικτά μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας και της φροντίδας των παιδιών που επηρεάζονται από τις ένοπλες συγκρούσεις». Το Άρθρο 39 καλεί για τη «σωματική και ψυχολογική ανάκαμψη και την κοινωνική επανένταξη» των παιδιών που έχουν υποφέρει από πολλά είδη κακοποίησης, συμπεριλαμβανομένου και του πολέμου. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η προστασία του παιδιού από την υπηρεσία στις ένοπλες δυνάμεις. Το Άρθρο 38 απαγορεύει στα παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών να συμμετέχουν σε άμεσες εχθροπραξίες, αλλά, το 2000, η Γενική Συνέλευση υιοθέτησε το Προαιρετικό Πρωτόκολλο για την Εμπλοκή των Παιδιών σε Ένοπλες Συγκρούσεις, το οποίο αύξησε την ελάχιστη ηλικία στα δεκαοκτώ χρόνια.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Fountain, Susan, Peace Education in UNICEF: UNICEF, 1999: www.unicef.org/girlseducation/files/PeaceEducation.pdf
- Myers-Walls, Judith A., Talking to Children about Terrorism and Armed Conflict: Vol.7, No.1, 2002: North Carolina State Forum for Family and Consumer Issues: www.ces.ncsu.edu/depts/fcs/pub/2002w/myers-wall.html

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- Charter of the United Nations: www.unhchr.ch/html/menu3/b/ch-pream.htm
- Children in armed conflicts: www.crin.org/themes/ViewTheme.asp?id=11
- A Declaration on a Culture of Peace: UNESCO, 2000: www.unesco.org/cpp/uk/declarations/2000.htm

- European Charter for Media Literacy: www.euromedialiteracy.eu/index.php
- The History Guide, Revolutionizing education in the spirit of Socratic wisdom: www.historyguide.org
- Council of Europe White Paper on Intercultural dialogue: www.coe.int/t/dg4/intercultural/default_en.asp
- Manifesto 2000 for a Culture of Peace and Non-violence, International Decade for a Culture of Peace and Non-violence for the Children of the World, 2001 – 2010: UNESCO, 2000: www3.unesco.org/manifesto2000/uk/uk_manifeste.htm
- United Nations Cyberschoolbus: www.un.org/cyberschoolbus/peace/home.asp

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Ετοιμάζοντας το 'White paper on intercultural dialogue' του Συμβουλίου της Ευρώπης, Έγγραφο διαβούλευσης, σ. 3. www.coe.int
2. Βλέπε πιο πάνω, σ. 6
3. Βλέπε Inspiring Quotations: www.peace.ca/inspiringquotations.htm
4. Fountain, Susan, Peace Education in UNICEF, 1999. σ. 6.
5. UNESCO and a Culture of Peace, UNESCO Publishing, 1995.
6. Βλέπε Charter of the United Nations: www.unhchr.ch/html/menu3/b/ch-pream.htm